

Bracken Temel Kavram Gelişimi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bracken Temel Kavram Gelişimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18192>

Özet

Bracken Temel Kavram Gelişimi Ölçeği (BTKGÖ) ifade Edici Türkçe Formu, çocukların temel kavram bilgisi ve ifade becerilerini ölçmek amacıyla Sibel Yoleri tarafından Türkçe'ye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu uyarlama çalışması, okul öncesi dönemdeki çocukların bilişsel gelişim düzeylerinin belirlenmesi ve temel kavramlarla ilişkilerarası problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenerek gerçekleştirilmiştir. Ölçek, toplam 10 alt boyuttan ve 155 maddeden oluşmakta olup, özellikle erken çocukluk eğitimi alanında kavram gelişimini değerlendirmek için önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, güçlü psikometrik özellikler sergilemektedir. Elde edilen yüksek iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenilirlik katsayıları, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ölçüm sağladığını göstermektedir. BTKGÖ, özellikle renkler, sayılar, boyut ve zaman gibi akademik başarı için kritik olan temel kavramların edinimi hakkında detaylı bilgi sunar.

Anahtar Kelimeler

Bracken, Temel Kavramlar, Kavram Gelişimi, İfade Edici Form, Okul Öncesi, Psikometrik Özellikler, **Güvenirlilik**, **Geçerlik**

Yazarlar

Sibel Yazar (Uyarlayan/Sorumlu Yazar)

Amaç

Bracken Temel Kavram Gelişimi Ölçeği İfade Edici Türkçe Formu'nun temel amacı, küçük yaştaki çocukların temel kavram bilgisine ne ölçüde sahip olduğunu ve bu bilgileri ifade edebilme yeteneklerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, çocukların okul olgunluğuna erişim süreçlerinde kritik rol oynayan bilişsel temelleri belirlemeyi amaçlar.

Ölçek, aynı zamanda temel kavram gelişim düzeyleri ile ilişkilerarası problem çözme becerileri arasındaki olası ilişkileri incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, çocukların hangi kavram alanlarında desteğe ihtiyaç duyduğunu saptanabilir ve erken müdahale programları için değerli veriler sağlanabilir.

Yapı

Ölçek, çocukların öğrenme sürecinin temelini oluşturan ve genellikle okul başarılarıyla doğrudan ilişkili olan temel kavram bilgisini ölçmeyi amaçlayan çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı,

10 farklı alt boyutta organize edilmiş 155 maddeden oluşur. Bu alt boyutlar, çocuğun dil, matematik ve sosyal farklılık alanlarındaki kavramsal yeterliliğini bütüncül olarak değerlendirir.

Ölçülen temel yapı, sadece kavramları tanımay değil, aynı zamanda bu kavramları dil yoluyla doğru bir şekilde ifade edebilmeyi de içerir (ifade Edici Form). Kavramsal gelişimin bu geniş kapsamı, ölçeğin eğitim ve klinik ortamlarda kullanılabilirliğini artırmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun yapısal **geçerliliği**, iç tutarlılık analizleri ile desteklenmiştir. Yapılan analizlerde, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (**Cronbach Alpha**) yüksek düzeyde bulunmuştur. Bu değer, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Spesifik olarak, **Cronbach Alpha** iç tutarlılık katsayısının 0,91 olduğu rapor edilmiştir. Ayrıca, iki yarım test korelasyonu için kullanılan **Spearman Brown** katsayısı 0,86 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin içsel tutarlılığının mükemmel düzeyde olduğunu ve farklı alt boyutların bir araya gelerek tek bir temel kavram gelişimi yapısının başarıyla temsil ettiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Bracken Temel Kavram Gelişimi Ölçeği ifade Edici Formu'nun **güvenirliliği**, özellikle zaman içinde ölçüm sonuçlarının kararlılığını gösteren test-tekrar test yöntemiyle incelenmiştir. Bu yöntemle elde edilen korelasyon katsayısı oldukça yüksektir.

Ölçeğin **test-tekrar test** korelasyonu $r = 0,99$ ($p < 0,001$) olarak rapor edilmiştir. Bu son derece yüksek katsayı, ölçeğin ölçtüğü yapıların zaman içerisinde stabil olduğunu ve ölçüm hatasının yok denecek kadar az olduğunu güçlü bir şekilde göstermektedir. Bu, ölçeğin klinik ve araştırma amaçlı kullanımlarda tutarlı sonuçlar vereceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte doğrudan bir faktör analizi sonucuna yer verilmemiştir; ancak ölçeğin 10 alt boyuttan oluşan yapısal bileşenleri, orijinal Bracken Ölçeği'nin teorik çerçevesine dayanmaktadır. Türkçe uyarlamasının yapısal geçerliliği, yüksek iç tutarlılık (Cronbach Alpha = 0,91) değerleri ile dolaylı olarak desteklenmektedir.

Ölçek, kavramsal gelişimi 10 farklı, ancak birbiriyle ilişkili faktör altında inceleyerek, her bir kavram alanındaki yeterliliği ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunar. Bu alt boyutlu yapı, ölçeğin zengin bir tanısal profil çarkasına olanak tanır.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Bireysel uygulama gerektiren, resimli veya sözel sunumlarla gerçekleştirilen ifade edici yetenek testi.

Mevcut Diller: Türkçe (İfade Edici Form)

Popülasyon Grubu: Erken çocukluk dönemi çocuklar (Okul öncesi ve ilköğretim).

Yaş Grubu: Bilgi mevcut değil (Genellikle 2.5 - 8 yaş aralığında hedeflenir).

Popülasyon Detayları: Sibel Yoleri'nin doktora tezi kapsamında Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yapılan Türk popülasyonu.

Test Metodolojisi: 155 maddeden oluşur. Her madde için puanlama dikotomiktir (doğru/yanlış). Derecelendirme sistemi üç ekildedir: 1= doğru, 0= Yanlış, C= Cevap yok. Maddeler, çocuğun temel kavramları ifade etme yeteneğini ölçer.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Gelişim, Erken Müdahale, **Cronbach Alpha**, Spearman Brown, Psikolojik Ölçek, Kişilerarası Problem Çözme, **Temel Kavram Gelişimi**, Marmara Üniversitesi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi Mevcut Değil

Bağımlı E-posta Adresleri: yoleriizmir@yahoo.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Yayın Adresi: Bilgi Mevcut Değil (Doktora tezi Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde tamamlanmıştır.)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe uyarlaması Sibel Yoleri tarafından 2010 yılında tamamlanmıştır. Ticari kullanım ve izinler hakkında detaylı bilgi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin orijinal versiyonu ticari bir ürün olmasına rağmen, bu uyarlama akademik bir tez çalışması kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: bracken-temel-kavram-gelisimi-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Yolcu, S. (2010). *Bracken Temel Kavram Gelişimi Ölçeği ifade edici Türkçe formunun oluşturulması ve temel kavramlarla kişilerarası problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Bu doktora tezine ait detaylı bilgiye YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Bracken Temel Kavram Gelişimi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemiştir. Bracken Temel Kavram Ölçeği-İfade Edici Formu 10 alt boyut ve 155 maddeden oluşmaktadır.

Renk

Harf/ses

Sayılar/Sayma

Boyut/Karşılaştırma

Şekil

Yön/Konum

Benlik/Sosyal Farkındalık

Doku/Materyal: "Bu çekiş sert, bu havlular ... yumuşak"

Miktar: "Bu çocuklar keke sahip, bu kızın keki ... daha çok"

Zaman/Sıralama